

Gdańsk, 2014-12-31

RDOŚ-Gd-OF.II.3136.5.2014.ok

**Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska
i Gospodarki Wodnej w Gdańsku
ul. Straganiarska 24-27
80-837 Gdańsk**

Dotyczy – umowy nr WFOŚ/pjb/85/61/2013

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Gdańsku przesyła sprawozdanie końcowe z realizacji umowy nr WFOŚ/pjb/85/61/2013 z dnia 19.04.2013 pn. „Realizacja zadań z zakresu ochrony przyrody w województwie pomorskim”.

W ramach umowy wykonano następujące przedsięwzięcia:

1. Przygotowywanie planów ochrony dla rezerwatów przyrody.

Efekt rzeczowy

- 1) Sporządzono plany ochrony dla 3 rezerwatów przyrody: „Mechowisko Radość”, „Kruszynek” (Jezioro Kruszyńskie) oraz „Zielone”. Obszar objęty zadaniem wynosi: 34,09 ha.

- 2) Plan ochrony dla rezerwatu „Zielone” wykonano zamiast planowanego planu dla rezerwatu „Słone Łąki”, ponieważ pomimo 3-krotnie ogłaszanego przetargu nie zgłosił się żaden wykonawca.

Efekt ekologiczny

Dokumentacje do planów ochrony zawierają szczegółową analizę środowiska przyrodniczego rezerwatów, identyfikują istniejące i potencjalne zagrożenia oraz określają niezbędne działania ochronne oraz zapisy do dokumentów planistycznych gmin, na terenie których położone są rezerваты.

Sporządzone plany ochrony dla dwóch rezerwatów chroniących unikatowe w skali kraju torfowiska alkaliczne „**Mechowisko Radość**” i „**Kruszynek**” uwzględniają zakres planów zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Zapceńska PLH220057 w granicach tych obiektów. Stan zachowania „Mechowiska Radość” i „Kruszynka” został oceniony na bardzo dobry, wskazano jednak na możliwe zagrożenia wynikające zarówno z procesów naturalnych (np. sukcesji gatunków drzewiastych), jak też z przyczyn antropogenicznych, w szczególności związanych z gospodarką wodną i leśną w zlewni torfowisk.

Plany ochrony będą podstawą merytoryczną i formalną do podjęcia niezbędnych działań mających na celu zachowanie torfowisk alkalicznych (na łącznej powierzchni około 18 ha), siedlisk przyrodniczych wskazanych w załączniku I Dyrektywy siedliskowej, w szczególności 7230 górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk, oraz charakterystycznych dla mechowisk cennych zbiorowisk roślinnych oraz chronionych i rzadkich gatunków roślin, w tym 3 gatunków z II załącznika Dyrektywy siedliskowej – 1903 lipiennika Loesela *Liparis loeselii*, 1528 skalnicy torfowiskowej *Saxifraga hirculus* i 1393 sierpowca błyszczącego *Hamatocaulis vernicosus*.

Realizacja wskazanych działań ochronnych zostanie zapoczątkowana w ramach projektu „Ochrona torfowisk alkalicznych w młodoglacjalnym krajobrazie Polski północnej” LIFE11NAT/PL/423 przez Klub Przyrodników oraz RDOS w Gdańsku.

Sporządzony plan ochrony dla rezerwatu przyrody „Zielone” wskazuje kierunki działań, które powinny zostać podjęte celem skutecznej ochrony największego w regionie gdańskim stanowiska wiciokrzewu pomorskiego *Lonicera periclymenum*

w pobliżu wschodniej granicy zasięgu. Od momentu powstania rezerwatu przyrody w roku 1983 na terenie rezerwatu nie wykonywano kompleksowo działań mających na celu poprawę warunków siedliskowych tego gatunku, a dotychczas obowiązujący plan ochrony w związku z art. 154 ustawy o ochronie przyrody utracił moc. Konieczne zatem stało się zlecenie wykonania dokumentacji uwzględniającej aktualne uwarunkowania przyrodnicze i zaplanowanie skutecznych działań ochronnych.

Zlecona dokumentacja stanowić będzie podstawę do sporządzenia zarządzenia w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody „Zielone”.

2. Ocena efektów podejmowanych działań ochronnych.

Efekt rzeczowy

- 1) Wykonano „Ocenę stanu zachowania przedmiotów ochrony rezerwatu przyrody *Mętne*: brzozy niskiej *Betula humilis*, ważki – iglicy małej *Nephalenia speciosa*”
- 2) Wykonano „Ocenę stanu zachowania przedmiotów ochrony rezerwatu *Bagna Izbickie* oraz obszaru Natura 2000 *Bagna Izbickie* PLH220001 (w granicach rezerwatu) oraz efektów wykonywanych działań ochronnych”
- 3) Wykonano „Ocenę efektów podejmowanych działań ochronnych w rezerwacie przyrody *Biała Góra*”.

Obszar objęty zadaniem wynosi 954,33 ha.

Efekt ekologiczny

- 1) „Ocena stanu zachowania przedmiotów ochrony rezerwatu przyrody *Mętne*: brzozy niskiej *Betula humilis*, ważki – iglicy małej *Nephalenia speciosa*”.

Rezerwat „Mętne” jest torfowiskiem przejściowym wyróżniającym się obecnością dwóch gatunków rzadkich w skali kraju: brzozy niskiej *Betula humilis* oraz ważki – iglicy małej *Nephalenia speciosa*. Populacje tych dwóch gatunków w rezerwacie „Mętne” są liczne, lecz bardzo zmienne; każdy z nich wymaga podejmowania określonych działań z zakresu ochrony czynnej. Niezbędny jest też monitoring wykonywany przez specjalistów, gdyż iglica jest gatunkiem trudnym do identyfikacji.

Przeprowadzone analizy wykazały na dobry stan zachowania populacji ww. gatunków, ale również na konieczność podjęcia pilnych działań ochronnych, w szczególności eliminacji ekspansywnych i konkurencyjnych dla brzozy niskiej gatunków drzew: sosny i brzozy. Ocena objęła całe torfowisko o pow. 103,35 ha.

- 2) „Ocena stanu zachowania przedmiotów ochrony rezerwatu *Bagna Izbickie* oraz obszaru Natura 2000 Bagna Izbickie PLH220001 (w granicach rezerwatu) oraz efektów wykonywanych działań ochronnych”.

Rezerwat „Bagna Izbickie” (847,51 ha) chroni rozległe torfowisko wysokiego typu bałtyckiego z występującymi na nim ekosystemami wrzosowiskowymi, mszarnymi, bagiennymi i leśnymi. Torfowisko w znacznej części jest nadmiernie przesuszone i powierzchnie te są zwykle porośnięte przez sosnę i brzozę, co pogłębia deficyt wody na torfowisku. Działania ochronne na torfowisku „Bagna Izbickie” realizowane są od 2004 roku. Polegają one głównie na usuwaniu inwazyjnych gatunków drzew; we wschodniej części torfowiska zostały również wykonane zastawki na rowach odwadniających.

W ramach oceny:

- zlokalizowano w terenie, opisano granice oraz podano powierzchnię wszystkich płątów, na których w latach 2004-2012 były wykonywane działania ochronne polegające na wycince drzew, ich nalotów lub odrostów;
- na ww. powierzchniach oceniono obecność gatunków ekspansywnych (brzoza, ewentualnie sosna), wskazano średnią wysokość nalotów/odrostów drzew i ich zagęszczenie oraz określono potrzebę wykonania działań ochronnych (eliminacji gatunków ekspansywnych);
- oceniono stan zachowania siedlisk przyrodniczych: 4010 Wilgotne wrzosowiska z wrzoścem bagiennym (*Ericion tetralix*), 7120 Torfowiska wysokie zdegradowane, lecz zdolne do naturalnej i stymulowanej regeneracji; 91D0 Bory i lasy bagienne (*Vaccinio uliginosi-Betuletum pubescentis*, *Vaccinio uliginosi-Pinetum*);
- oceniono stan populacji malina moroszka *Rubus chamamemorus* oraz bagnicy torfowej *Scheuchzeria palustris*.

„Ocena” nie tylko dostarczyła dokładnych i aktualnych informacji nt. przedmiotów ochrony „Bagien Izbickich”, ale stanowi też szczegółową bazę, na podstawie której realizowane są działania ochronne.

- 3) „Ocena efektów podejmowanych działań ochronnych w rezerwacie przyrody *Biała Góra*”.

Rezerwat „Biała Góra” (3,81 ha) jest jednym z 3 obiektów w woj. pomorskim chroniącym ciepłolubne murawy. W rezerwacie od ok. 10 lat wykonywane są działania ochronne: wykaszanie, a w 1 sezonie – wypas owiec. Ponieważ koszenie nie jest optymalnym sposobem ochrony muraw wykonano ocenę wpływu podejmowanych prac na murawy, oceniono populację wybranych, najcenniejszych gatunków roślin (czosnek skalny, kruszczyk szerokolistny, driakiew gołębia, driakiew żółta, wężymord stepowy) oraz wskazano potrzeby ochronne i zalecenia do modyfikacji wykonywanych działań.

Ocena wykazała, że wykonywane działania zabezpieczają rezerwat przed największym zagrożeniem – ekspansją gatunków drzewiastych, przyczyniają się też do usuwania wojłoku (pozostałości martwych roślin utrudniających kiełkowanie gatunków murawowych), lecz dla zachowania bogactwa fitocenozy konieczne jest przywrócenie ekstensywnego wypasu owiec. Ocena florystyczna wykazała obecność i na ogół dobry stan zachowania najcenniejszych gatunków roślin, wskazała również gatunek nowy dla rezerwatu - zarzę niebieską *Orobanche purpurea* – gatunek, który w rezerwacie ma jedno z 4 stanowisk w Polsce.

3. Wsparcie czynnych zabiegów ochrony przyrody w granicach ostoi Natura 2000 oraz rezerwatach przyrody w województwie pomorskim.

Efekt rzeczowy

- 1) Wykonano działania ochronne w granicach rezerwatu przyrody Miłachowo polegające na usunięciu odrostów tarniny oraz innych gatunków krzewów na powierzchni 1 hektara.
- 2) Kurze Grzędy”, „Staniszewskie Błoto” – ocena stanu zastawek oraz remont zastawek;
- 3) W rezerwacie przyrody „Cisy nad Czerską Strugą” wykonano wymianę zniszczonego ogrodzenia o długości 1000 metrów wraz z wymiana słupków ogrodzeniowych na betonowe. Nowo wykonane ogrodzenie ma wysokość 2,4 m i ogranicza dostęp zwierzyny do powierzchni na których występuje naturalne odnowienie cisa na powierzchni około 3,45 hektara.
- 4) Wykonano prace polegające na ręcznym wykoszeniu biomasy i usunięciu pokosu z objętego koszeniem fragmentu obszaru Natura 2000 „Jeziora Wdzydzkie” w

miejsowości Przytarnia w obrębie stanowiska chronionego gatunku rośliny – skalnicy torfowiskowej.

- 5) Przeprowadzono koszenie roślinności zielnej oraz usuwanie odrostów wierzb z terenu zbiorowisk mechowiskowych w obszarze Natura 2000 „Mechowiska Sulęczyńskie”.
- 6) Wykonano pokos oraz usunięto biomasę w granicach rezerwatu przyrody „Słone Łąki” znajdującego się na terenie obszarów Natura 2000 „Zatoka Pucka i Półwysep Helski” oraz „Zatoka Pucka”.
- 7) Przeprowadzono działania ograniczające sukces lęgowy kormorana w kolonii lęgowej na terenie Leśnictwa Kąty w Nadleśnictwie Elbląg - gmina Sztutowo poza otuliną i rezerwatem przyrody „Kąty Rybackie” oraz nad jeziorem Somińskim, gmina Studzienice, poprzez pokrycie zniesień środkiem zatykającym pory jaj (olejem jadalnym); prace wykonano na 24 drzewach w kolonii w Kątach Rybackich oraz 20 drzewach w kolonii nad jez. Somińskim.
- 8) Wykonano usunięcie niecierpka drobnolistnego w granicach ostoi Natura 2000.

Efekt ekologiczny

- 1) „Miłachowo” – kontynuacja wycinania odrostów tarniny na silnie przekształconych fitocenozach muraw kserotermicznych, na powierzchni około 1 ha. Przeprowadzone działania ograniczają żywotność tarniny oraz przyczyniają się do kształtowania warunków siedliskowych optymalnych dla ciepłolubnych muraw. Oczekiwane efekty, tj. ponowne osiedlanie się gatunków kserotermicznych tworzących murawy będzie zależała od kontynuacji działań ochronnych oraz wprowadzenia wypasu zwierząt.
- 2) Naprawa i wzmocnienie ścianek drewnianych w rezerwatach przyrody „Staniszewskie Błoto” i „Kurze Grzędy”.

Konieczność naprawy urządzeń wynikała z ich nieprawidłowego funkcjonowania w wyniku zużycia. W ramach zadania dokonano naprawy 38 zastawek w obu rezerwatach przyrody. Pozwoliło to utrzymać skuteczność dotychczas przeprowadzonych działań ochronnych w rezerwatach przyrody wykonywanych w oparciu o obowiązujące plany ochrony. Wyremontowane zastawki pozwalają na utrzymanie prawidłowych stosunków wodnych w rezerwatach, co w konsekwencji wpływa na poprawę stanu uwodnienia siedlisk przyrodniczych podlegających

ochronie w rezerwacie - 7110 - torfowiska wysokie z roślinnością torfotwórczą (żywe) oraz 91D0 bory i lasy bagienne.

W ramach tego zadania wymieniono uszkodzone lub brakujące elementy na ściankach drewnianych piętrzących wodę na rowach w rezerwatach przyrody:

„Staniszewskie Błoto” – 15 szt., „Kurze Grzędy” - 23 szt.

- 3) Przedmiot ochrony rezerwatu – cis, głównie skupia się w oddziale 32 /30% powierzchni rezerwatu/, gdzie obserwuje się wyraźne różnice w drzewostanie i siedlisku w porównaniu do oddziału 31. Na to składa się wielogatunkowy drzewostan z przewagą gatunków liściastych w miejscu najliczniejszego występowania chronionego cisa z owocującymi osobnikami w wieku około 110 lat. W tym miejscu występują jednocześnie duże ilości nalotów i siewek cisa z naturalnych obsiewów. Oprócz panującego tam buka, gatunkami współpanującymi są lipa, dąb, sosna, świerk, brzoza, daglezwia oraz domieszki jesion, jodła, grab.

Wykonane w przeszłości ogrodzenie (w postaci siatki leśnej na słupach drewnianych) w części oddziału nr 32, stanowiącym matecznik cisa (miejsce naturalnego odnawia się) uległo zniszczeniu. Znaczna część słupów drewnianych uległa zmurszeniu, co skutkuje pochyleniem całego płotu a siatka w kilkunastu miejscach jest poprzerwana lub uszkodzona. Przez uszkodzone ogrodzenie na teren matecznika przedostaje się zwierzyna płowa. Sarny zgryzały młode osobniki, a dziki buchtując runo usuwały świeżo zakorzenione siewki. Dla prawidłowego wzrostu odnowienia cisa i zapewnienia jego ciągłości konieczne było wyeliminowanie szkód powodowanych przez zwierzynę poprzez remont uszkodzonego ogrodzenia w tym wymiana słupów oraz montaż nowej siatki. Doraźne naprawy starego ogrodzenia są niewystarczające i krótkotrwałe. Wykonanie nowego ogrodzenia skutkuje ograniczono szkody w naturalnym odnowieniu cisa wykonywane przez żerującą zwierzynę (dziki, sarny, jelenie).

Efektom ekologicznym wykonanych prac jest zachowanie ze względów naukowych i dydaktycznych półnaturalnego stanowiska cisa i wielu roślin chronionych w wielogatunkowym lesie mieszanym.

- 4) „Jeziora Wdzydzkie” – ręcznie wykoszono biomasę na powierzchni ok. 0,4 ha obszaru Natura 2000 „Jeziora Wdzydzkie” w miejscowości Przytarnia. Ponadto usunięto biomasę poza stanowisko. Zadania dotyczyły czynnej ochrony stanowiska *Saxifraga hirculus*. Zabiegi czynnej ochrony stanowiska skalnicy torfowiskowej znajdującego się na południowo-zachodnim brzegu jeziora Polgoszcz

przeprowadzone w 2012 r. są kontynuacją działań podjętych w latach poprzednich. Działania podjęte w bieżącym roku miały na celu zachowanie właściwego stanu siedliska tego trudnego do stwierdzenia i obserwacji gatunku.

- 5) „Mechowiska Sulęczyńskie” – przeprowadzono koszenie roślinności zielnej oraz usuwanie odrostów wierzb z terenu zbiorowisk mechowiskowych w obszarze Natura 2000 „Mechowiska Sulęczyńskie”. Pracami objęto łączną powierzchnię 4 hektarów. Koszenie wykonywano raz w ciągu roku. Wykonywane działania mają doprowadzić do eliminacji lub ograniczenia zagrożeń dla bogatych populacji licznych gatunków roślin chronionych, rzadkich i zagrożonych w skali Pomorza i Polski oraz cennych zbiorowisk roślinnych, będących przedmiotem ochrony tego obiektu.
- 6) „Zatoka Pucka i Półwysep Helski” oraz „Zatoka Pucka” – w ramach czynnej ochrony halofilnych łąk nadmorskich w granicach obszarów Natura 2000 „Zatoka Pucka i Półwysep Helski” oraz „Zatoka Pucka”, wykonano pokos oraz usunięto biomasę z powierzchni około 5 ha. Głównym celem wykonywanych zabiegów jest powstrzymanie sukcesji trzciny wkraczającej na cenne zbiorowiska i powodującej ich degradację po zaprzestaniu tradycyjnego ekstensywnego wykorzystania rolniczego.
- 7) Prace związane z ograniczeniem rozprzestrzeniania się oraz uciążliwości kolonii lęgowych kormorana – gatunku konfliktowego w województwie pomorskim wykonywano na terenie Leśnictwa Kąty w Nadleśnictwie Elbląg - gmina Sztutowo poza otuliną i rezerwatem przyrody „Kąty Rybackie” oraz nad jeziorem Somińskim, gmina Studzienice. Polegały one na pokrywaniu zniesień kormorana środkiem zatykającym pory jaj. Prowadzone prace powstrzymują dalszą ekspansję kolonii kormoranów w Kątach Rybackich w kierunkach zachodnim i wschodnim oraz ogranicza liczebność kolonii nad jez. Somińskim, co skutkuje także zmniejszeniem presji tego gatunku na ichtiofaunę zarybianych i wykorzystywanych rybacko akwenów.
- 8) Efektem działań ochronnych podejmowanych na obszarze Natura 2000 Biała polegających na usuwaniu niecierpka drobnokwiatowego (*Impatiens parviflora*) jest poprawa stanu ochrony siedliska grąd u subatlantyckiego (9160). Na skutek corocznie podejmowanych działań, kontynuowanych od roku 2013 do 2017 poprawić ma się struktura i funkcja siedliska na powierzchni 0,41 ha poprzez podniesienie wartości wskaźnika występowanie ekspansywnych gatunków obcych.

4. Bielawa - zabezpieczenie przeciwpożarowe.

Efekt rzeczowy

- 1) patrolowanie terenu rezerwatu w dniach 01.08-31.10.2013 r. w godzinach 8:00 – 20:00;
- 2) dyżury na dostrzegalni p.poż w okresie ogłoszonego zagrożenia pożarowego w dniach 03-06.08 i 28-31.08.2013 r. w godzinach 9:30 – 17:30;
- 3) utrzymanie urządzeń technicznych p.poż. – poprawa stanu przejezdności dróg p.poż. na długości 300 mb.

Efekt ekologiczny

- 1) ograniczenie antropopresji na wrażliwe ekosystemy torfowiskowe oraz na stanowiska lęgowe ptaków wodno-błotnych: zatrzymanie i pouczenie 828 osób, zgłoszenie 4 osób na policję i likwidacja nielegalnej skrzynki kontaktowej GeoCashing. Wśród zatrzymanych i pouczonych osób znajdowali się posiadacze psów, zazwyczaj biegających luzem – łącznie 25, użytkownicy quadów – łącznie 2 i użytkownicy skuterów – łącznie 2. Wyprowadzono też z rezerwatu stado krów (kilkanaście osobników), które uciekły z pastwiska, weszły w granice rezerwatu i rozeszły się po fitocenozach leśnych i wrzosowiskowych;
- 2) zapewnienie bezpieczeństwa cennym ekosystemom torfowiskowym, wrzosowiskowym i leśnym oraz populacjom gatunków chronionych przed ewentualnym pożarem poprzez utrzymanie dyżuru p.poż. na dostrzegalni przeciwpożarowej oraz zapewnienie dojazdu w granicach rezerwatu dla pojazdów wyposażonych w sprzęt gaśniczy do pomp przeciwpożarowych i powierzchni torfowiska;
- 3) kształtowanie w świadomości ogólnospołecznej poczucia, że rezerwat jest obszarem cennym i ma swojego gospodarza;
- 4) kształtowanie postaw ekologicznych wśród użytkowników obszarów przyrodniczo cennych.

efekty dodatkowe:

- wygenerowanie tzw. „zielonych miejsc pracy”.

5. Ochrona czynna i ochrona gatunkowa.

Efekt rzeczowy

W ramach umowy ze środków Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej zrealizowano:

- 1) „Monitoring stanowisk miejsc rozrodu i regularnego przebywania ptaków chronionych objętych ochroną strefową na terenie województwa pomorskiego w sezonie lęgowym 2013 roku”.
- 2) Zakup siatki leśnej dla 5 osób właścicieli gruntów prywatnych, w ilości 1 400 mb, do zabezpieczenia drzew i upraw przed szkodami wyrządzanymi przez bobry.
- 3) wykonano 250 sztuk budek lęgowych dla jerzyków.

Efekt ekologiczny

- 1) W ramach monitoringu określono sukces lęgowy 216 miejsc występowania najcenniejszych gatunków zwierząt znajdujących się w Rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 06 października 2013 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (*Dz. U. z 2014 r., poz. 1348*), t.j. bocian czarny, orzeł bielik, puchacz, kania ruda i czarna, orlik krzykliwy. Poznanie miejsc występowania, w szczególności gatunków zagrożonych, występujących na nielicznych stanowiskach w Polsce, znajdujących się w Polskiej Czerwonej Księdze Zwierząt umożliwia podejmowanie odpowiednich działań ochronnych w przypadku ich zagrożenia, jak również zabezpiecza miejsca gniazdowania poprzez ochronę starego drzewostanu wokół gniazda przed niekorzystnymi dla ptaków zmianami (strefa ochrony ścisłej) oraz zapewnia ptakom spokój i bezpieczeństwo w okresie lęgów (strefa ochrony częściowej).
- 2) W związku z występującymi szkodami bobrowymi zalecono ogrodzenie drzew oraz upraw leśnych siatką, aby uniemożliwić bobrom dalsze niszczenie drzew. Grodzenie drzew i upraw siatką minimalizuje lub całkowicie eliminuje szkody bobrowe.

Odpowiednie zabiegi i urządzenia stosowane w celu ograniczenia szkód bobrowych, pozwalają na całkowite i trwałe unikanie znaczących szkód wynikających z działalności bobrów. W wielu przypadkach są one znacznie

bardziej skuteczne i tańsze niż bezpośrednia walka z bobrami i próby niszczenia ich budowli. Wartościowe jest również to, że bobry pozostają na miejscu, wywierając często korzystny wpływ na środowisko. W dalszym ciągu zajmują miejsce potencjalnego osiedlania się innych rodzin bobrów i w pewnym stopniu są pod kontrolą.

- 3) Budki dla jerzyków zostaną zawieszane w miesiącu kwietniu 2014 roku na budynkach zlokalizowanych na dużych osiedlach mieszkaniowych Trójmiasta.

W ostatnich latach masowo ociepla się ściany i stropodachy budynków mieszkalnych. Prace te powodują eliminację miejsc rozrodu jerzyka, wskutek czego populacja tego gatunku maleje w szybkim tempie.

Przedmiotowe działania mają na celu utrzymanie różnorodności biologicznej, w szczególności tych gatunków ptaków, których okres lęgowy związany jest prawie wyłącznie z miejscami zlokalizowanymi w budynkach położonych na terenie miast oraz podniesienie świadomości mieszkańców osiedli na temat potrzeby czynnej ochrony fauny.

6. Zakup i montaż tablic informacyjnych.

Efekt rzeczowy

W ramach zadania, jak corocznie oznakowano kolejne rezerwy w województwie. W roku 2013 oznakowano 21 rezerwatów przyrody: „Dolina Strzyży”, „Pełcznica”, „Łęg nad Sweliną”, „Źródłiska w Dolinie Ewy”, „Cisowa”, „Lewice”, „Zajęcze Wzgórze”, „Kacze Łęgi”, „Wąwóz Huzarów”, „Gałęźna Góra”, „Grodzisko Runowo”, „Karwickie Źródłiska”, „Bielawa”, „Jeziorka Chośnickie”, „Mewia Łacha”, „Pużyckie Łęgi”, „Długosz Królewski w Wierzchucinie”, „Babnica”, „Białogóra”, „Borkowskie Wąwozy”, „Choczewskie Cisy”.

Oznakowano także 2 obszary Natura 2000: „Trzy Młyny”, „Jeziorka Chośnickie”. Łącznie postawiono 63 tablice (w tym 3 edukacyjne w rezerwacie przyrody „Bielawa”) oraz wykonano tablice zapasowe na wypadek uszkodzenia nowo ustawionych w ilości 17 sztuk.

Efekt ekologiczny

Oznakowanie obszarów podlegających ochronie prawnej jest obowiązkiem wynikającym z art. 115 ustawy o ochronie przyrody z dnia 16 kwietnia 2014 r. W związku z jego realizacją Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Gdańsku umieszcza tablice urzędowe na obrzeżach lub w pobliżu form ochrony przyrody. Pozwala to na identyfikację granic form ochrony w terenie podniesienie świadomości zarówno mieszkańców, jak i turystów odwiedzających województwo pomorskie.

Tablice zostały wykonane zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 10 grudnia 2004 r. w sprawie wzorów tablic (Dz. U. Nr 268, poz. 2665).

7. Szkolenia

Efekt rzeczowy

W ramach zadania Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Gdańsku przeprowadziła szkolenie nt. „Przedstawienie zagadnień funkcjonowania i organizacji Nadleśnictwa Wejherowo. Ochrona wybranych siedlisk przyrodniczych oraz sposoby ich ochrony.

Efekt ekologiczny

Efektem ekologicznym szkoleń dla pracowników Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Gdańsku jest podniesienie ich kompetencji wpływające na jakość prowadzonych postępowań oraz skuteczność nadzoru nad formami ochrony przyrody w województwie pomorskim, w tym zachowanie właściwego stanu oraz utrzymanie możliwości trwałego funkcjonowania cennych w skali Pomorza i kraju zbiorowisk roślinnych, siedlisk oraz gatunków chronionych.

8. Popularyzacja wiedzy o walorach przyrodniczych województwa pomorskiego w formie wydawnictw

Efekt rzeczowy

- 1) Zrealizowano trzy filmy edukacyjne pt. „Ptasie Barki – Kompensacja przyrodnicza w Dolinie Wisły” i „W obronie jerzyków na Osiedlach Gdańskich” Film pt. „Ptasie Barki – Kompensacja przyrodnicza w Dolinie Wisły” oraz „Ochrona przyrody w rezerwacie Bielawa”
- 2) Przygotowano publikację informacyjno-edukacyjną „Wiem-Rozumiem Natura 2000 a rezerваты przyrody i ochrona gatunkowa”.

Efekt ekologiczny

- 1) Filmy mają kształtować świadomość przyrodniczą społeczeństwa, jak również powodują wzrost wiedzy z zakresu przyrody, w tym wiedzy o gatunkach zwierząt żyjących obok nas, a także pokazywać najbardziej unikatowe i charakterystyczne dla województwa pomorskiego elementy przyrodnicze oraz zwrócić uwagę na różnorodność otaczającego świata.
- 2) Przygotowano broszurę edukacyjną dot. ochrony siedlisk przyrodniczych, podlegających ochronie na terenie obszarów Natura 2000 i rezerwatów przyrody poprzez popularyzację informacji na temat ich identyfikacji, rozmieszczenia, zagrożeń a także unikatowości ich występowania.

Regionalny Dyrektor
Ochrony Środowiska
w Gdańsku
Hanna Dzikowska